

DİN GÖREVLİLERİNİN DOĞAL AFETLERDE VAZİFELERİ

Müftülüklerin ve din görevlilerinin toplumsal dayanışma ve barışı sağlayıcı fonksiyonları olan, yapıcı, birleştirici ve kaynaştırıcı etkileri olup telkin yoluyla bilgi yayma üstünlüğüne sahiptir. Müftülüklerin ve din görevlilerinin afet öncesi, afet anı ve sonrasında çok önemli rol ve sorumlulukları vardır. Bu sorumlulukların en etkin şekilde yerine getirilmesi için müftülüklerimiz ile din görevlilerinin aşağıdaki çalışmaları yapması gerekmektedir:

AFET ÖNCESİ

- Kızılay ve diğer yardım ekipleriyle afetlere hazırlık konusunda ortak çalışmalar yapmak,
- Vaaz ve irşat hizmetleriyle (nasihat, tatlı söz ve öğüt) halkın felaketler karşısında tutum ve davranışlarının nasıl olması gerektiği konusunu işlemek ve özellikle sabır-tevekkül-dayanışma ve yardımlaşma konularında halkı bilinçlendirmek.
- Afet sonrasında kullanılmak üzere vaaz metinlerini önceden hazırlayarak her müftülükte ve bu işi yapacak din görevlilerinde vaaz metinlerinin hazır bulunmasını sağlamak,
- İbadethaneler için tahliye planları hazırlamak, tatbikatlar yapmak ve mevcut planların güncellemek,
- Afet durumlarında toplumu din konusunda aydınlatacak dini ve milli bütünlüğün korunmasında etkili olacak özel vaaz ve irşat ekipleri oluşturulması için çalışmalar yapmak,
- Afet durumlarında cenaze yıkayıcı erkek ve bayan hocaların önceden tespit edilmesi ve felakete uğrayan illere görevlendirilmesi için yürütülen çalışmalara destek olmak,
- Afet sonrası kullanılamaz duruma gelen ibadethanelerin yerine kurulabilecek alternatif mekanlar hazırlanması konusunda yetkililere destek vermek,
- Afet durumlarında mezarlar için kullanılacak yeterli alanların önceden belirlenmesi için çalışmalar yapmak.

AFET ANI

- Afetin şekline göre güvenli davranış ilkelerini uygulamaya çalışmak; güvenli davranış ilkelerini uygulamak için doğru davranış kültürüne sahip olmak, güvenli davranış şekilleri ve güvenli yaşam ilkelerini bilmek gerekir.

Doğru Davranış Kültürü

Afet veya acil bir durum meydana geldiğinde, büyük küçük hepimiz, duruma göre doğru davranış şekillerini uygulamalıyız. Bu davranış biçimlerini öğrenmek önemlidir. Çünkü herhangi bir afet anında ister evde, okulda, çarşıda pazarda veya gökdelende ister başka bir yerde olalım kendimizi nasıl koruyacağımızı bilmek, can kaybını azaltacaktır.

Güvenli Davranış Şekilleri

1. Çök-Kapan-Tutun

Bu davranış şekli deprem, uçak kazası, heyelan, bomba patlaması ve bomba tehdidi, yıldırım, hortum gibi tehlikelerde uygulanır. Örneğin zemin sarsılmaya başladığında veya büyük bir patlama hissedildiğinde herkesin aşağıdakileri yapması gerekir:

a) İç Mekandaysanız

- Diz üstü çöküp yakınlarda bulunan bir masanın veya sıranın altına girerek eğilin.
- Mümkün olduğunca kapanın, yüzünüzü ve gözlerinizi de tutunduğunuz kolunuza yaslayarak koruyun.
- Tehlike geçene kadar veya eşyaların geçmesi durana kadar tutunup aynı pozisyonda kalın.

b) Koridordaysanız

- İç duvarların dibine çöküp, kapanarak kafanızı ve ensenizi kollarınızla koruyun. -Olduğunuz yerde kalın, savrulmadan korunun.

c) Merdivendeyseniz

- Bulduğunuz yere oturun, korkuluğa bir elinizle tutun.
- Korkuluğa tutunan kolunuzun üzerine yüzünüzü koyarak yüzünüzü ve gözlerinizi koruyun.
- Diğer elinizle başınızı, boynunuzu korumaya çalışın.

d) Dışarıdaysanız

- Binalardan, enerji hatlarından, duvarlardan ve düşebilecek başka şeylerden uzak durun. -Çökün ve başınızı ve ensenizi kollarınızla koruyun.
- Tehlike geçinceye kadar aynı pozisyonda kalmaya çalışın.

e) Arabadaysanız

- Sarsıntı geçene kadar hareket etmeyin ve aracınızı terk etmeyin.
- Sarsıntı geçtikten sonra arabanızı güvenli bir yere çekin.
- Köprü ve alt geçitlerden geçmeyin, binalardan, elektrik direklerinden uzak durun. Acil durum ya da afet anında bulunduğunuz yerde en uygun ÇÖK-KAPAN-TUTUN pozisyonunu alın. Tehlike geçinceye kadar aynı pozisyonda kalmaya çalışın.

2. Tahliye et-boşalt

Tahliye, insan ve hayvanların buldukları yerden uzaklaştırılması demektir. Yangın anı, patlama ve sonrasında, sel ve su baskını öncesi ve anında, kimyasal kazalar, terör, bomba tehdidi ve heyelan tehlikesi öncesinde uygulanır.

- Tahliyede önemli olan şey hemen ve sessizce uyarılara ve yetkililerin söylediklerine uymaktır. Yetkililerin tahliye isteğine karşı koymak veya tahliye konusunda kararsızlık gösterip gecikmek veya aceleci davranmak çok tehlikeli sonuçları doğurabilir.
- Tahliye etmeniz gerektiğinde; yetkililerin hoparlör, radyo gibi çeşitli iletişim araçlarından yapacakları uyarılar doğrultusunda hareket edin.
- Koruyucu giysiler ve sağlam ayakkabılar giyin.
- Evinizi ya da iş yerinizi kilitleyin.
- Yetkililerin belirttiği tahliye yollarını kullanın. Sessiz, koşmadan ama çabuk davranarak tahliye edin. Eğer vaktiniz varsa elektrik, su, ve doğalgaz vanalarını kapatın.
- Tanıdıklarınıza nereye gittiğinizi haber verin.
- Yalnız yaşayan yaşlı ve engelli komşularınıza yardımcı olun.
- Evcil hayvanlarınız için de önlem alın.

Güvenli Yaşam İlkeleri

İlk 72 saatte yardım ekipleri gelene kadar kendinize ve çevrenizdekilere yardım etmeniz gerektiğini hatırlayın. Bunun için afetlerde aşağıdaki güvenli yaşam ilkelerini uygulayın:

- Paniğe kapılmamaya çalışın. Kesinlikle oradan oraya koşmayın, balkona çıkmaktan merdivene inmekten, asansöre binmekten kaçın.
- Önce kendi emniyetinizden emin olun, sonra çevrenizde yardım edebileceğiniz biriler olup olmadığını kontrol edin.
- Ayaklarınızı, ellerinizi ve kafanızı koruyun. Toz için bir maske veya maske yerine geçebilecek bir

şeyle ağzınızı ve burnunuzu kapatın.

- Bulduğunuz ortamı kurallara uygun bir şekilde tahliye edin.
- Hafif arama kurtarma bilgisine sahipseniz, bilinçli olarak çevrenizdekileri kurtarmaya çalışın.

İlkyardım konusunda bilgi sahibi iseniz etrafınızdaki yaralılara ilkyardım uygulayın. (Bunun için mutlaka hafif arama kurtarma ve ilkyardım eğitimi alın.)

- Kırılmış camlar, ortalığa dökülmüş kimyasal madde, yerinden oynadığı için düşme tehlikesi olan eşyalar olup olmadığına bakın.
- Eğer karanlıktaysanız fener kullanın. Bir gaz sızıntısından emin oluncaya kadar kibrit kullanmayın ve ışıkları yakmayın.
- Yangın kontrolü yapın. Küçük çaplı yangınları söndürmeye çalışabilirsiniz. Büyük çaplı yangınları söndürmeye çalışmadan derhal uzaklaşın. Tüpleri, elektriği, suyu ve varsa doğalgazı kontrol edin. Gerekliyse hepsini ana vanadan kapatın. Evde tüm aletleri kapatıp fişten çekmeyi unutmayın.
- Yerlere düşmüş tellerden kesinlikle uzak durun ve bunlara temas eden eşyalara dokunmayın.
- Yetkililerin verdiği direktif ve bilgileri dinlemek için pilli bir radyo kullanın.
- Evinizi terk ederken ilaç, kimlik ve kıymetli eşyalarınızı, gerekli giyecek ve battaniye gibi koruyucu eşyaların bulunduğu çantaları yanınıza alın.
- Sevdiklerinize ulaşmak için arabaya atlayıp yollara çıkmayın. Bu durum trafiğin tıkanmasına ve ambulans, itfaiye gibi yardım arabalarının zamanında ihtiyacı olanlara ulaşmasını engelleyecektir.
- Çok acil durumlar dışında telefonu kullanmayın.
- Afet durumlarında sadece uzmanların ve resmi kaynakların açıklama ve uyarılarına uyun. Kulaktan kulağa yayılan söylentilere itibar etmeyin.

AFET SONRASI

- Afet durumlarında psikolojik ilk yardım ve halkın doğru bilgilendirilmesi konularında önemli rol oynadığının farkında olmak ve hazırlıkları bu yönde yapmak, çevredeki karamsar tabloyu gören insanların ve yakınlarını kaybedenlerin inançlarını kuvvetlendirerek rahatlamalarını sağlamak.
- Afetin oluş nedenlerini ve üzerimize düşen görevleri halka anlatarak doğru şekilde yönlendirmek,
- Halkın hurafe ve söylentilere inanarak yanlış davranışlarda bulunmalarına engel olmak,
- Afet sonrasında Kızılay öncü ekibi tarafından ilk 48 saat içerisinde **ÖN HASAR** ve **İHTİYAÇ TESPİTİ** yapılmakta ve gerekli bilgiler toplanmaktadır. Ekibin yapacağı çalışmaları kolaylaştırmak ve yardım operasyonunun en kısa sürede başlatılabilmesi için ekipler bölgeye ulaşana kadar gerekli bilgilerin toplanması konusunda yerel yönetimlere yardımcı olmak,
- İbadet yerlerinde hasar kontrollerinin yapılmasını sağlamak,
- Cenaze hizmetlerinin dini koşullara uygun olarak yürütülmesini sağlamak,
- Mahallelerdeki defin işlemleriyle ilgili bilgilerin kaydedilmesini sağlamak,
- İbadethanelerde görevlerin aksamaması ve hizmetlerin etkin bir şekilde sürdürülmesi için yetkilileri desteklemek.
- Afet sonrasında kullanılamaz duruma gelen ibadethanelerin yerine alternatif mekanlar bulunmasını sağlamak,
- Afet sonrasında kullanılamaz duruma gelen ibadethanelerdeki eşyaların muhafazası için gerekli çalışmaları yürütmek,
- Çadır kentlerde veya prefabrik konutlarda kalan vatandaşların din görevlilerince ziyaret edilmesini sağlamak,
- Çadır kentlerde veya prefabrik konutlarda ibadethanelerin oluşturulmasını ve din hizmetlerinin aynı şekilde yürütülmesini desteklemek.